

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

54-1

BRNO 2013

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 54
Volume 54

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Alice Del Maschio
Software Software	Adobe InDesign CS5
Fotografie na obálce Cover Photography	Putna kultury s MMK nalezená v Popůvkách u Brna (okr. Brno-venkov) Moravian Painted Ware culture vessel found at Popůvky u Brna (Dist. of Brno-venkov)
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Královopolská 147 612 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design s.r.o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2013

Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2013 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 17. Studénka - Dolní Čtvrť. Mapa s vyznačením lokalit.

Abb. 17. Studénka - Dolní Čtvrť. Mape mit der Bezeichnung der Lokalitäten.

Literatura

Trampota, F., Jarošová, I., Nývtová Fišáková, M., Přichystal, A. 2012: Lengyelská kultura ve Střelické kotlině. *Študijské zvesti* 51, 89–174.

Resumé

Střelice (Bez. Brno-venkov). MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

STUDÉNKA (OKR. NOVÝ JIČÍN)

„Dolní Čtvrť“. LnK. HLS. Sídliště.

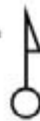
Povrchové sběry.

Při povrchových sběrech v letech 2007–2011 objevil autor příspěvku lokalitu na levém břehu řeky Odry v katastru území „Dolní čtvrť“ asi 1200 metrů jihozápadně od města Studénka (obr.17 - ST2). Severozápadní strana lokality je částečně porušena procházející hlavní železniční tratí. Sídliště je situováno v polním úseku, který je pokryt úrodnou spraší, na malé nevýrazné výšině, v nadmořské výšce asi 241 metrů, která se na jihovýchodní straně postupně mírně sklání k rozsáhlému nížinnému záplavovému území oderské nivy pod názvem „Na oderských lukách“. V tomto prostoru paralelně protékají ve vzdálenosti asi 200 metrů Pustějovský potok a asi 900 metrů řeka Odra doprovázená loukami, porosty a četnými mokřady. Jihozápadním směrem v blízkosti lokality je v terénu zřetelná zaniklá vodoteč, která byla předělena a zčásti zničena stavbou železnice v 19. století. Spodní, jihovýchodní část sídliště je položena v nadmořské výšce asi 238 metrů a nachází se na hranici aktivní zóny záplavového území řeky Odry. Při největší měřené povodni v Moravskoslezském kraji byla dne 7. července 1997 spodní polovina plochy sídliště zatopena vodou. Nálezy se koncentrují v prostoru 100x100 metrů. Zlomek tenkostěnné šedé keramiky zdobený trojitou volutou lze přiřadit ke kultuře s lineární keramikou (obr. 18:1). Ostatní vyzvednutá keramiky je nezdobená, vypálena v odstí-

Legenda

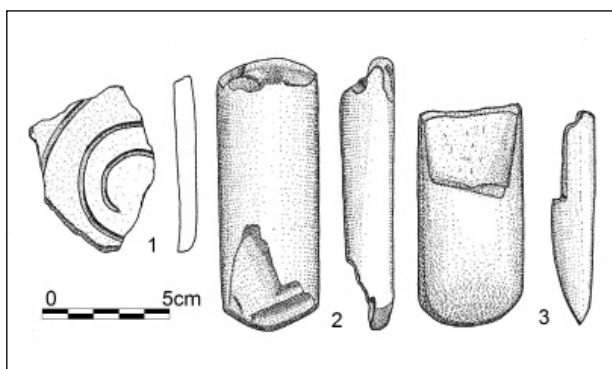
▲ Místo nálezu

0 250 500 m

nu šedé, černé, světle až tmavě červené barvy. Některé zlomky obsahují velké množství hrubého písku a tuhu. Kamennou broušenou industrii reprezentuje torzo břitvy sekerky ze zeleného metabazitu, klín ze zeleného metabazitu se zaoblenými vybroušenými konci druhotně upravený z poškozeného výrobního nástroje (obr. 18:2) a kopytovitý klín ze zeleného metabazitu s poškozeným týlem (obr. 18:3). Výrobní surovinou pro štípanou industrii jsou zde silicity glacienních sedimentů a silicity krakovsko-čenstochovské jury, ojediněle se vyskytuje i radiolarit. Sbírkou štípané industrie představuje asi 80 kusů nástrojů, některé jsou částečně pokryty kůrou nebo přepáleny žářem ohně, přelomené čepele, opracovaná jádra a úštěpy, které dokazují místní výrobu. Na obr. 19:1 je multifunkční nástroj, radiolaritový nůž - vrták na čepeli s laterální retuší, obr. 19:2-8 různě upravené vrtáky na čepelkách, obr. 19:9-13 čepele se srpovým leskem a laterální retuší, obr. 19:14 masivní čepelové škrabadlo, obr. 19:15-18 čepelová škrabadla, obr. 19:19-20 miniaturní čepelková škrabadla, obr. 19:21-22 škrabadla na úštěpu. Většinu zlomků keramiky lze přiřadit ke kultuře s lineární keramikou, zbytek keramiky je možno připojit ke konci vývoje hornoslezské lengyelské skupiny. Sídliště „Dolní čtvrť“ ve Studénce (obr. 17- ST2) navazuje na levobřežní osu neolitického osídlení podél řeky Odry. Na jihozápadní straně s nově objeveným sídlištěm „Dolní Čtvrť“ u obce

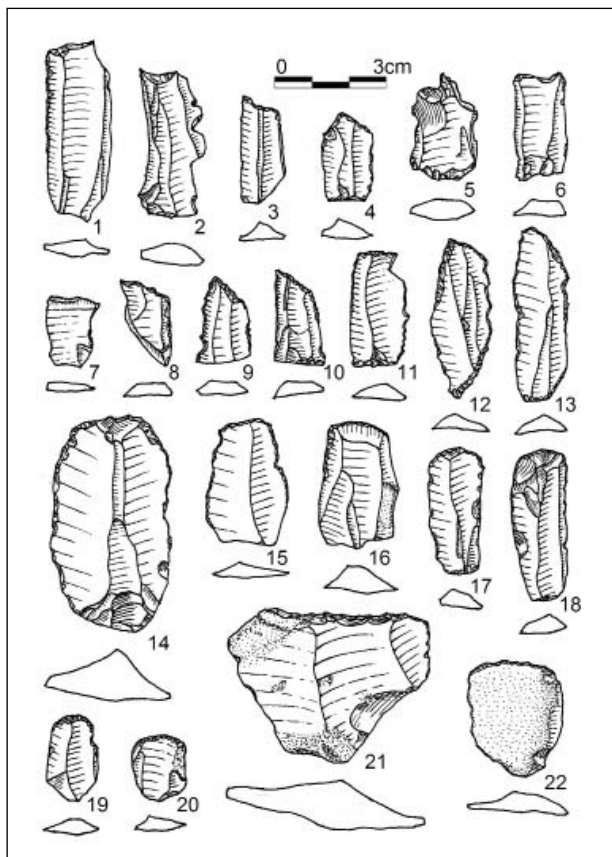

Obr. 18. Studénka - Dolní Čtvrť. Zlomek keramiky LnK a nálezy broušené industrie. Kresba D. Fryč.

Abb. 18. Studénka - Dolní Čtvrť. Bruchstück der Linearbandkeramik und die Funde der geschliffen Industrie. Zeichnung D. Fryč.

Pustějov (obr. 17- PUI), v severovýchodním směru se nacházejí sídliště lidu s lineární kulturou ve Studénce „Záhumení“ a Bravanticích.

Daniel Fryč

Obr. 19. Studénka - Dolní Čtvrť. Výběr nálezů štipané industrie. Kresba D. Fryč.

Abb. 19. Studénka - Dolní Čtvrť. Spaltindustrie (Auswahl). Zeichnung D. Fryč.

Literatura

Janák, V., Knápek, A., Papáková, K. 2012: Sídliště ve Studénce v kontextu osídlení kultury s lineární keramikou v Oderské bráně. *Přehled výzkumů* 52-1, 51–73.

Resumé

Studénka (Bez. Nový Jičín). "Dolní Čtvrť". Linearbandkeramik u. Lengyelkultur (Oberschlesische Gruppe). Siedlung. Oberflächensammlungen.

TELNICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Ul. Hliníky ppč. 1345/2. Lnk, VK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum, prováděný roku 2012 na nalezišti RD Telnice – ul. Hliníky č.p. 327 (majitel J. Máca), přinesl doklady mělce zahloubeného objektu z období kultury s vypíchanou keramikou. Majitelem byl k posouzení předán další materiál, který pochází z budování základů domu, u kterého však nebyl přítomen žádný prizvaný archeolog. Jedná se o zlomky keramických nádob, které lze zařadit rovněž do neolitu. Zjištěná situace souvisí s největší pravděpodobností se soudobými nálezy, které byly v této části obce učiněny v 30. až 60. letech minulého století, a jsou tak dokladem existence zemědělské neoliticke osady, která zaujímala pravděpodobně prostor celého návrší (srv. Belcredi et al. 1989).

Petr Kos

Literatura

Belcredi, L. a kol. 1989: *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*, Brno: Okresní muzeum Brno-venkov.

Resumé

Telnice (Bez. Brno-venkov), Hliníky Strasse, Parz. Nr. 1345/2. LBK und Stichbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

TOVAČOV (OKR. PŘEROV)

„Skašov“. Pravěk (neolit-eneolit). Ojedinelé nálezy. Zjišťovací výzkum.

Během skrývek pro rozšiřování dobývacího prostoru IV. při jižním okraji šterkoven v Tovačově byly pozorovány tmavé půdní příznaky nejasného původu, které byly 6. března ověřeny třemi sondami. Sondy byly položeny v místě určeném na listu 24-24-20 ZM ČR souřadnicemi 227:58 a 228:56 mm od Z:J s.č. Nepodařil se potvrdit antropogenní původ půdních příznaků, ale v hloubce 0,4 m byly v náplavových sedimentech nalezeny nahodilé drobné pravěké střepy (neolit-eneolit), kousky mazanice a uhlíky, které dokládají lidské aktivity v prostoru soutoku Blaty s Moravou v době, kdy se toto podloží ukládalo.

Miroslav Daňhel